

**СЪВРЕМЕННИ ИЗМЕРЕНИЯ
НА
ЕВРОПЕЙСКОТО ОБРАЗОВАТЕЛНО
И
НАУЧНО ПРОСТРАНСТВО**

**Том 13
2025**

**MODERN DIMENSIONS
IN
THE EUROPEAN EDUCATIONAL
AND
RESEARCH AREA**

**Volume 13
2025**

Сборникът и научната конференция са реализирани в рамките на проект „Ежегоден пътуващ научен семинар с международно участие „Съвременни измерения на европейското научнообразователно пространство“ по Договор № ПЧФНП-2025-06 от 21.03.2025 г. с научен ръководител гл. ас. д-р Ива Стоилова Костадинова по вътрешен конкурс за разработка на проекти за издаване на научни трудове по Наредбата за условията и реда за оценката, планирането, разпределението и разходването на средствата от държавния бюджет за финансиране на присъщата на държавните висши училища научна или художественотворческа дейност на Министерството на образованието и науката на Република България.

Всички доклади са изцяло авторски, изразените мнения са на авторите.

**СЪВРЕМЕННИ ИЗМЕРЕНИЯ
НА
ЕВРОПЕЙСКОТО ОБРАЗОВАТЕЛНО
И
НАУЧНО ПРОСТРАНСТВО**

БЪЛГАРО-ТУРСКИ КУЛТУРНИ ОБЩУВАНИЯ

**СБОРНИК С ДОКЛАДИ
ОТ ДЕВЕТНАДЕСЕТИ МЕЖДУНАРОДЕН ПЪТУВАЩ СЕМИНАР
НА УниБИТ,
ПРОВЕДЕН В ГР. АЙВАЛЪК, ТУРЦИЯ**

25 – 31 май 2025 г.

**Академично издателство „За буквите – О писменехъ“
София • 2025 • Sofia**

СЪДЪРЖАНИЕ

ПОЗДРАВИТЕЛНИ АДРЕСИ	11
----------------------------	----

ПЛЕНАРНА СЕСИЯ

Стоян Денчев, Диана Стоянова. РОЛЯТА НА ТУРЦИЯ В УСЛОВИЯТА НА ПОЛИТИЧЕСКАТА ДИНАМИКА В СВЕТА. ЗАТИШИЕ ПРЕД БУРЯ.....	23
---	-----------

Боряна Бужашка, Ваня Добрева. БЪЛГАРСКИТЕ КУЛТУРНО-ИСТОРИЧЕСКИ МАРШРУТИ В РЕПУБЛИКА ТУРЦИЯ	29
---	-----------

СЕКЦИЯ 1.

БИБЛИОТЕКОЗНАНИЕ, ПЕЧАТНИ КОМУНИКАЦИИ И УПРАВЛЕНИЕ НА ЗНАНИЯТА

Мюмюн Тахиров. СВОБОДА, ПОЗНАНИЕ И ЗНАНИЕ – СИНЕРГИЧНО ЕДИНСТВО	39
--	-----------

Елена Савова. ЕЛЕКТРОНЕН ОПИС И ДИГИТАЛНА ХУМАНИТАРИСТИКА: НОВИ ПОДХОДИ В ИЗСЛЕДВАНЕТО НА СЛАВЯНСКИТЕ КИРИЛСКИ СТАРОПЕЧАТНИ КНИГИ	47
--	-----------

Христина Богова, Деница Младенова. СТИМУЛИРАНЕ НА СЪТРУДНИЧЕСТВОТО МЕЖДУ АКАДЕМИЧНИ ИНСТИТУЦИИ И БИЗНЕСА ЧРЕЗ НАУКА, ТЕХНОЛОГИИ И ИНОВАЦИИ.....	55
--	-----------

Веселин Чантов. ПРАКТИЧНИ АСПЕКТИ НА ВНЕДРЯВАНЕТО НА ИЗКУСТВЕН ИНТЕЛЕКТ В РАБОТАТА НА БИБЛИОТЕКИТЕ	62
---	-----------

Красимира Александрова, Инна Димитрова. УЧАСТИЕ НА НАЦИОНАЛНАТА БИБЛИОТЕКА „СВ. СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЙ“ В ПРОЕКТ „ИНТЕРДИСЦИПЛИНАРНИ МЕТОДИ И СРЕДСТВА ЗА ИЗСЛЕДВАНЕ НА РЪКОПИСНИ ПАМЕТНИЦИ“	69
--	-----------

Стелиана Йорданова. ИНТЕГРИРАН МОДЕЛ ЗА АКАДЕМИЧНО ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ. В ТЪРСЕНЕ НА ОБЩНОСТНИТЕ ДЕТЕРМИНАНТИ МЕЖДУ НАУЧНИТЕ ИНОВАЦИИ И СЪХРАНЯВАНЕТО НА КУЛТУРНАТА ИДЕНТИЧНОСТ	76
---	-----------

Поли Муканова. ЛИЧНАТА БИБЛИОТЕКА НА БАЛТАЗАР БОГИШИЧ	88
--	-----------

Надежда Томова. ПОНЯТИЯТА „МИТ“ И „СВРЪХЕСТЕСТВЕНО“ В СЪВРЕМЕННАТА БЪЛГАРСКА ЛИТЕРАТУРА.....	94
---	-----------

Станислава Чолова. ВЛИЯНИЕТО НА ПОКОЛЕНИЯ Х, Y И Z ВЪРХУ ТЕХНОЛОГИЧНОТО РАЗВИТИЕ НА ЕВРОПЕЙСКОТО ОБРАЗОВАТЕЛНО ПРОСТРАНСТВО	99
--	-----------

Милка Петрова. ЛИДЕРСТВО В ОБРАЗОВАНИЕТО ПРЕЗ ПРИЗМАТА НА КВАНТОВАТА ТЕОРИЯ: СИНЕРГИЯ, НЕСИГУРНОСТ И ПОТЕНЦИАЛ	104
---	------------

Елисавета Цветкова. ОПТИМИЗИРАНЕ НА БИБЛИОТЕЧНИТЕ УСЛУГИ ЧРЕЗ ВКЛЮЧВАНЕ НА ИЗКУСТВЕН ИНТЕЛЕКТ.....	112
---	------------

Ларс Арнолд Ритер. ИЗПОЛЗВАЕМОСТ НА СИСТЕМИТЕ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОБУЧЕНИЕТО В ОБРАЗОВАНИЕТО ЗА ВЪЗРАСТНИ: КЛЮЧОВИ ФАКТОРИ ЗА УСПЕХ	119
---	------------

Ясена Чантова. ИЗКУСТВЕНИЯТ ИНТЕЛЕКТ КАТО РАЗКАЗВАЧ: / THE ROAD И БЪДЕЩЕТО НА ЛИТЕРАТУРНАТА КРЕАТИВНОСТ	127
--	------------

Ангел Георгиев. ИЗКУСТВЕНИЯТ ИНТЕЛЕКТ – ЧАСТ ОТ СЪВРЕМЕННИТЕ ОБЩЕСТВЕНИ КОМУНИКАЦИИ	134
--	------------

Мария Гуркова. ФОРМИРАНЕ НА ИНФОРМАЦИОННА И КОМУНИКАТИВНА КУЛТУРА НА СТУДЕНТИТЕ В ИНСТИТУЦИИТЕ ЗА ВИСШЕ ПРОФЕСИОНАЛНО ОБРАЗОВАНИЕ	139
--	------------

СЕКЦИЯ 2. КУЛТУРНО-ИСТОРИЧЕСКО НАСЛЕДСТВО

Венцислав Велев. ПОГЛЕД ВЪРХУ КУЛТУРНАТА ИДЕНТИЧНОСТ КАТО СТРАТЕГИЧЕСКИ РЕСУРС: БЕЛЕЖКИ, СВЪРЗАНИ С НОВИ МОДЕЛИ ЗА АКАДЕМИЧНО ПАРТНЬОРСТВО	149
---	------------

Румен Драганов. КОГНИТИВЕН АНАЛИЗ НА БРОЯ НА ПЪТУВАНИЯТА НА БЪЛГАРСКИ ГРАЖДАНИ В СТРАНАТА И ЧУЖБИНА ЗА ПРИЛАГАНЕ В ОБРАЗОВАТЕЛНИЯ ТУРИЗЪМ.....	158
---	------------

Искра Цветанска. НОВОВЪЗНИКВАЩИ ТЕНДЕНЦИИ И ИНОВАЦИИ В ОПАЗВАНЕТО НА КУЛТУРНОТО НАСЛЕДСТВО.....	166
--	------------

Евгени Велев. ЕМОЦИОНАЛНО-ВИЗУАЛНИ ИЗМЕРЕНИЯ НА ПРАВОСЛАВНОХРИСТИЯНСКИТЕ И ОСМАНОИСЛЯМСКИТЕ КУЛТУРНИ И ХУДОЖЕСТВЕНИ ТРАДИЦИИ И ПРАКТИКИ ПРЕЗ КЪСНОТО СРЕДНОВЕКОВИЕ И ПРОБЛЕМЪТ ЗА МИНАЛОТО И ПАМЕТТА	173
---	------------

Калин Стоев. ЕПИГРАФСКИТЕ ПАМЕТНИЦИ КАТО ИЗВОР ЗА ВОЕННОАДМИНИСТРАТИВНИТЕ ПРОМЕНИ НА БАЛКАНСКИТЕ ПРОВИНЦИИ (ВТОРАТА ПОЛОВИНА НА II В.)	182
---	------------

Нарцис Торбов. ВЪРХОВЕ ОТ КОПИЯ ОТ БЪЛГАРИЯ ОТ ПЪРВАТА ПОЛОВИНА НА II В. ПР. ХР., ПРИТЕЖАВАЩИ ОСОБЕНА ФОРМА НА ОСТРИЕТО	188
--	------------

София Василева. СИЛАТА НА СИМВОЛИТЕ. КАЗАНЛЪК – МАЛКИЯТ ГРАД С ГОЛЯМО КУЛТУРНО И ПРИРОДНО НАСЛЕДСТВО	193
---	------------

Вера Бонева. „МЪЛЧАЛИВ УЧИТЕЛ НА ПОКОЛЕНИЯТА“: МЕМОРИАЛНИЯТ МУЗЕЙ НА ВАСИЛ ЛЕВСКИ В СЕЛО КЪКРИНА.....	199
--	------------

Арсини Колев. ЕВРОПЕЙСКИ ИЗМЕРЕНИЯ НА ВОЕННАТА ПАМЕТ: БЪЛГАРИЯ И БАЛКАНСКИТЕ ВОЙНИ (1912 – 1913) ПРЕЗ ПРИЗМАТА НА КУЛТУРНОТО НАСЛЕДСТВО И ОБРАЗОВАНИЕТО	208
--	------------

Антоний Станимиров. ПАМЕТТА ЗА БАЛКАНСКИТЕ ВОЙНИ: ГЕРОИЗЪМ И ИДЕАЛИ	212
--	------------

Светла Шапкалова. С ДУХОВНО СЪРЦЕ НА ПОКЛОНЕНИЕ КЪМ СВЕТА БОГОРОДИЦА В ЕФЕС.....	219
---	------------

Тина Петрова. ПОПУЛЯРИЗИРАНЕ НА НАЦИОНАЛНОТО АУДИО-ВИЗУАЛНО НАСЛЕДСТВО ЧРЕЗ ИНТЕРНЕТ ПЛАТФОРМИ.....	230
--	------------

СЕКЦИЯ 3. ИНФОРМАЦИОННИ ТЕХНОЛОГИИ И ИНФОРМАЦИОННИ НАУКИ

Даниела Павлова, Панайот Гиндев, Иванка Павлова. ИЗСЛЕДВАНЕ НА НОРМАТИВНИТЕ ДОКУМЕНТИ, НАЦИОНАЛНО И ЕВРОПЕЙСКО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО, ОПРЕДЕЛЯЩИ ИЗПОЛЗВАНЕТО НА ИЗКУСТВЕНИЯ ИНТЕЛЕКТ.....	239
Детелина Витанова. РОЛЯТА НА ИЗКУСТВЕНИЯ ИНТЕЛЕКТ В ОПТИМИЗАЦИЯТА НА ОБРАЗОВАТЕЛНИТЕ ПРОЦЕСИ.....	252
Деница Димитрова. ЧОВЕК 2.0: ИЗКУСТВОТО ДА СЕ АДАПТИРАШ В ЕПОХАТА НА AI	259
Моника Игнатова. ЕКОЛОГИЯ НА НАСИЛИЕТО В СОЦИАЛНИТЕ МРЕЖИ: ПРАКТИКИ, КОНТЕКСТИ И ГРАМАТИКА НА ОНЛАЙН ВРЕДАТА	252
Арно Оннен. КАК КОМПЕТЕНЦИИТЕ ЗА ДИГИТАЛНИТЕ И ИЗКУСТВЕН ИНТЕЛЕКТ ТЕХНОЛОГИИ ВЛИЯТ ВЪРХУ ИНОВАЦИИТЕ И СЪТРУДНИЧЕСТВОТО В ОРГАНИЗАЦИИТЕ, ПРЕМИНАВАЩИ ПРЕЗ ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦИЯ	276
Малте Шулер. ФАКТОРИ ЗА УСПЕХ НА ЦИФРОВИЯ БРАНДИНГ В СОЦИАЛНИТЕ МЕДИИ	282

СЕКЦИЯ 4. СИГУРНОСТ И ОТБРАНА

Пламен Теодосиев. РИСКОВЕ ОТ ВЪВЕЖДАНЕТО НА ИЗКУСТВЕН ИНТЕЛЕКТ В ДИПЛОМАТИЧЕСКАТА ДЕЙНОСТ. ВЪЗМОЖНИ МЕТОДИ ЗА ПРЕВЕНЦИЯ	289
Йордан Деливерски. ПЪТЯТ НА БЪЛГАРИЯ КЪМ ЕВРОЗОНАТА. ПЕРСПЕКТИВИ И ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА	296
Мартин Захариев, Панайот Гиндев, Даниела Павлова. ПРАВНА И ИНСТИТУЦИОНАЛНА РАМКА ЗА ДОКЛАДВАНЕ НА НАРУШЕНИЯ НА СИГУРНОСТТА НА ЛИЧНИТЕ ДАННИ: АНАЛИЗ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ИЗИСКВАНИЯ И НАЦИОНАЛНИТЕ МЕХАНИЗМИ ЗА ПРИЛАГАНЕ	302
Ралица Йотова. ОТКЛОНЕНИЯ НА ИНФОРМАЦИЯТА И ТЯХНОТО ВЪЗДЕЙСТВИЕ ВЪРХУ ОБЩЕСТВЕНИТЕ НАГЛАСИ: ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА ПРЕД ИНФОРМАЦИОННАТА КУЛТУРА В ПОГРАНИЧНИ РАЙОНИ	311
Стоян Боянов. ИНСТИТУЦИОНАЛИЗАЦИЯ НА ВЪТРЕШНАТА СИГУРНОСТ В КНЯЖЕСТВО БЪЛГАРИЯ (1879 Г.): ПЪРВИ УПРАВЛЕНСКИ ПРАКТИКИ В СИГУРНОСТТА	319

CONTENTS

WELCOMING ADDRESSES.....	11
--------------------------	----

PLENARY SESSION

Stoyan Denchev, Diana Stoyanova. THE ROLE OF TURKEY IN THE CONDITIONS OF POLITICAL DYNAMIC IN THE WORLD. CALM BEFORE THE STORM.....	28
--	----

Boryana Buzhashka, Vanya Dobрева. BULGARIAN CULTURAL AND HISTORICAL ROUTES IN THE REPUBLIC OF TURKEY	36
---	----

SECTION 1. LIBRARY SCIENCE, PUBLIC COMMUNICATIONS AND KNOWLEDGE MANAGEMENT

Myumyun Tahirov. FREEDOM, COGNITION AND KNOWLEDGE – A SYNERGIC UNITY	46
---	----

Elena Savova. ELECTRONIC CATALOGUE AND DIGITAL HUMANITIES: NEW APPROACHES TO THE STUDY OF SLAVIC CYRILLIC EARLY PRINTED BOOKS.....	54
---	----

Hristina Bogova, Denitsa Mladenova. FOSTERING COOPERATION BETWEEN ACADEMIC INSTITUTIONS AND BUSINESS THROUGH SCIENCE, TECHNOLOGY AND INNOVATION	61
--	----

Veselin Chantov. PRACTICAL ASPECTS OF IMPLEMENTING ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN LIBRARY OPERATIONS	68
---	----

Krasimira Aleksandrova, Inna Dimitrova. PARTICIPATION OF THE NATIONAL LIBRARY “ST. ST. CYRIL AND METHODY” IN THE PROJECT “INTERDISCIPLINARY METHODS AND TOOLS FOR RESEARCH OF MANUSCRIPT MONUMENTS”	75
--	----

Steliana Yordanova. AN INTEGRATED MODEL FOR ACADEMIC INTERACTION IN SEARCH OF GENERIC DETERMINANTS BETWEEN SCIENTIFIC INNOVATIONS AND CULTURAL IDENTITY	87
--	----

Polly Mukanova. THE PRIVATE LIBRARY OF BALTAZAR BOGISHICH	93
--	----

Nadezhda Tomova. THE CONCEPTS OF “MYTH” AND “SUPERNATURAL” IN MODERN BULGARIAN LITERATURE.....	98
---	----

Stanislava Cholova. THE IMPACT OF GENERATIONS X, Y, Z ON THE TECHNOLOGICAL DEVELOPMENT OF THE EUROPEAN EDUCATIONAL AREA.....	103
---	-----

Milka Petrova. LEADERSHIP IN EDUCATION THROUGH THE LENS OF QUANTUM THEORY: SYNERGY, UNCERTAINTY, AND POTENTIAL.....	111
--	-----

Elisaveta Tsvetkova. OPTIMISING LIBRARY SERVICES BY INCORPORATING ARTIFICIAL INTELLIGENCE	118
--	-----

Lars Arnold Ritter. USABILITY OF LEARNING MANAGEMENT SYSTEMS IN ADULT EDUCATION: KEY SUCCESS FACTORS.....	126
Yasena Chantova. ARTIFICIAL INTELLIGENCE AS A NARRATOR: <i>I THE ROAD</i> AND THE FUTURE OF LITERARY CREATIVITY	133
Angel Georgiev. ARTIFICIAL INTELLIGENCE – PART OF MODERN PUBLIC COMMUNICATIONS	138
Maria Gurkova. FORMATION OF INFORMATION AND COMMUNICATION CULTURE OF STUDENTS IN HIGHER PROFESSIONAL INSTITUTIONS	146

SECTION 2. CULTURAL AND HISTORICAL HERITAGE

Ventzislav Vele. A PERSPECTIVE ON CULTURAL IDENTITY AS A STRATEGIC RESOURCE: NOTES RELATED TO NEW MODELS FOR ACADEMIC PARTNERSHIP	157
Rumen Draganov. COGNITIVE ANALYSIS OF THE NUMBER OF TRAVELS OF BULGARIAN CITIZENS IN THE COUNTRY AND ABROAD FOR APPLICATION IN EDUCATIONAL TOURISM.....	165
Iskra Tsvetanska. EMERGING TRENDS AND INNOVATIONS IN CULTURAL HERITAGE CONSERVATION	172
Evgeni Vele. MOTIONAL-VISUAL DIMENSIONS OF OTTOMAN-ISLAMIC AND ORTHODOX-CHRISTIAN CULTURAL AND ARTISTIC TRADITIONS AND PRACTICES DURING THE LATE MIDDLE AGES AND THE PROBLEM OF THE PAST AND MEMORY	181
Kalin Stoev. EPIGRAPHIC MONUMENTS AS A SOURCE FOR THE MILITARY-ADMINISTRATIVE CHANGES IN THE BALKAN PROVINCES (SECOND HALF OF THE 2 ND CENTURY AD)	187
Nartsis Torbov. SPEAR POINTS FROM BULGARIA FROM THE FIRST HALF OF THE 2 ND C. BC, HAVING A PARTICULAR SHAPE OF THE BLADE	192
Sofia Vasileva. THE POWER OF SYMBOLS. THE CASE OF KAZANLAK – A SMALL TOWN WITH A GREAT CULTURAL AND NATURAL HERITAGE	198
Vera Boneva. “SILENT TEACHER OF GENERATIONS”: THE MEMORIAL MUSEUM OF VASIL LEVSKI IN THE VILLAGE OF KAKRINA.....	207
Arsini Kolev. EUROPEAN DIMENSIONS OF MILITARY MEMORY: BULGARIA AND THE BALKAN WARS (1912 – 1913) THROUGH THE LENS OF CULTURAL HERITAGE AND EDUCATION	211
Antoni Stanimirov. MEMORY OF THE BALKAN WARS: HEROISM AND IDEALS	218
Svetla Shapkalova. WITH A SPIRITUAL HEART OF WORSHIP TO THE HOLY THEOLOGIAN IN EPHESE	229
Tina Petrova. POPULARIZATION OF THE NATIONAL AUDIOVISUAL HERITAGE THROUGH INTERNET PLATFORMS.....	235

SECTION 3. INFORMATION TECHNOLOGIES AND INFORMING SCIENCE

Daniela Pavlova, Panayot Gindev, Ivanka Pavlova. STUDY OF REGULATORY DOCUMENTS, NATIONAL AND EUROPEAN LEGISLATION DEFINING THE USE OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE	251
Detelina Vitanova. THE ROLE OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN OPTIMIZING EDUCATIONAL PROCESSES	258
Denitsa Dimitrova. HUMAN 2.0: THE ART OF ADAPTATION IN THE AGE OF AI	264
Monika Ignatova. ECOLOGY OF VIOLENCE IN SOCIAL NETWORKS: PRACTICES, CONTEXTS AND GRAMMAR OF ONLINE HARM.....	275
Arno Onnen. HOW DIGITAL AND AI COMPETENCIES INFLUENCE INNOVATION AND COLLABORATION IN DIGITALLY TRANSFORMING ORGANIZATIONS	281
Malte Schuller. SUCCESS FACTORS FOR DIGITAL BRANDING IN SOCIAL MEDIA.....	285

SECTION 4. SECURITY AND DEFENCE

Plamen Teodosiev. RISKS OF INTRODUCING ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN DIPLOMATIC ACTIVITIES. POSSIBLE PREVENTION METHODS	295
Jordan Deliversky. BULGARIA'S PATH TO THE EURO AREA. PERESPECTIVES AND CHALLENGES	301
Martin Zahariev, Panayot Gindev, Daniela Pavlova. LEGAL AND INSTITUTIONAL FRAMEWORK FOR REPORTING PERSONAL DATA BREACHES: ANALYSIS OF EUROPEAN REQUIREMENTS AND NATIONAL ENFORCEMENT MECHANISMS	310
Ralitsa Yotova. INFORMATION DEVIATIONS AND THEIR IMPACT ON PUBLIC ATTITUDES: CHALLENGES TO INFORMATION CULTURE IN BORDER REGIONS	318
Stoyan Boyanov. THE INSTITUTIONALIZATION OF INTERNAL SECURITY IN THE PRINCIPALITY OF BULGARIA (1879): EARLY GOVERNANCE PRACTICES IN SECURITY	325

ПОГЛЕД ВЪРХУ КУЛТУРНАТА ИДЕНТИЧНОСТ КАТО СТРАТЕГИЧЕСКИ РЕСУРС: БЕЛЕЖКИ, СВЪРЗАНИ С НОВИ МОДЕЛИ ЗА АКАДЕМИЧНО ПАРТНЬОРСТВО

Венцислав Велев

Университет по библиотекознание и информационни технологии

Резюме: Настоящото изследване е базирано на виждането, че културната идентичност все повече се утвърждава като стратегически ресурс в глобализирания свят, притежаващ потенциал за социална устойчивост, иновации и транснационално сътрудничество. Съвременните научни парадигми и интердисциплинарни подходи подчертават динамичния характер на идентичността, като надхвърлят традиционните есенциалистски модели. На тази основа, в рамките на проект „Нова научна парадигма: Модел за академично сътрудничество в областта на науката, стратегическото планиране и иновациите, насочен към запазване на културната идентичност и развитие на капацитета“, се цели разработването на интегриран модел, който да съчетава академични изследвания, иновации и културни практики, с цел да укрепи културната идентичност и да подкрепи устойчивото развитие на общностите. Очерталите се нови форми на академично партньорство, основани на взаимност и съвместно създаване на знания, предлагат устойчиви механизми за активиране на културната идентичност в социални и икономически стратегии. В този контекст науката има ключова роля не само в анализа, но и в създаването на иновативни решения за бъдещето. Проучването на културната идентичност като ресурс трябва да бъде интегрална част от усилията за справедливо и устойчиво развитие в глобален мащаб.

Ключови думи: културна идентичност; академично партньорство; иновации; стратегическо планиране; мултиактьорни мрежи; културно наследство

ВЪВЕДЕНИЕ

В съвременния свят на глобализация, дигитализация и ускорени трансформации културната идентичност се утвърждава не само като символичен израз на принадлежност, но и като стратегически ресурс с ключово значение за устойчивото развитие на обществата. Тя формира основа за межкултурен диалог, социална кохезия и иновационен потенциал, който все по-често се разглежда от изследователите и политиците като важен елемент в процесите на образование, научно сътрудничество и стратегическо планиране. Настоящият доклад, който представлява част от изследванията, свързани с реализацията на проект „Нова научна парадигма: Модел за академично сътрудничество в областта на науката, стратегическото планиране и иновациите, насочен към запазване на културната идентичност и развитие на капацитета“, се базира на три основни пункта:

– На първо място е изразената необходимост от постигане на взаимодействие между научната и образователната общност в отговор на предизвикателствата пред опазването и развитието на културно-историческото наследство. В този контекст културната идентичност се разглежда като динамичен, многопластов и контекстуално зависим конструкт, чието стратегическо значение нараства в условията на транснационални кризи, миграционни потоци и ерозия на локалните култури.

– На второ място, концептуални и приложни измерения на културната идентичност в контекста ѝ като ресурс, който не само подлежи на опазване, но и може да бъде мобилизиран чрез нови форми на академично партньорство. От една страна, това включва разработването на иновативни модели за трансдисциплинарно сътрудничество между университети, изследователски институции, културни организации и публичната администрация. От друга страна, се разглежда ролята на културната идентичност като носител на специфични знания, умения и ценности, които следва да бъдат интегрирани в образователните и научните страте-

гии с дългосрочна визия. От значение е да се има предвид европейският контекст, в който културното многообразие и принципът на културната демокрация заемат централно място в рамките на политиките на Европейския съюз в областта на културата, образованието и иновациите. В тази перспектива културната идентичност се вписва в т.нар. мрежа на знанието, където културният опит и историческата памет са част от новите научни парадигми и устойчивите модели за транснационално сътрудничество.

– И на трето, но не на последно, място базово е разбирането за необходимост да се изгради интегриран подход към културната идентичност, чрез който тя да бъде разглеждана не просто като наследство, а като активен ресурс за създаване на ново знание, за академична мобилност, за изграждане на научни мрежи и за стратегическо развитие на обществата. Именно в този дух се очертават параметрите на нов модел за академично партньорство, базиран върху уважение към културното многообразие, взаимното обогатяване и споделяната отговорност за опазване на нематериалните ценности на човечеството.

МЕТОДОЛОГИЯ НА ИЗСЛЕДВАНЕТО

В процеса на изследване е използван качествен, интерпретативен подход, чиято цел е да анализира културната идентичност като стратегически ресурс в контекста на съвременни модели за академично сътрудничество. Методологията е ориентирана към концептуален анализ и критическо обобщение на съществуващата литература, както и към изследване на стратегически документи и научни програми, свързани с културната политика, висшето образование и научните иновации.

Основен изследователски инструмент е качественият анализ на вторични източници, включително трудове от областта на културната теория, социологията на знанието, философията на идентичността, както и публикации по теми, свързани с академичното сътрудничество в европейски и национален контекст. Особено внимание се обръща на автори, чиито концепции са релевантни за изследваната проблематика.

Анализът следва логиката на рефлексивната интерпретация, при която културната идентичност не се разглежда като статично понятие, а като динамичен и контекстуално обусловен процес. Използваният метод допуска диалог между различни дисциплинарни перспективи с цел да се очертаят потенциалните роли на културната идентичност в процесите на стратегическо планиране и изграждане на академичен капацитет.

РЕЗУЛТАТИ

Културната идентичност като стратегически ресурс – теоретични и концептуални рамки

Голяма част от изследователите приемат определението, дадено в Оксфордския речник, където за културна идентичност, свързано с личността, се говори като „отличителна личност на индивида, разглеждана като устойчива същност“ (Oxford English Dictionary 1999, р. 705). В резултат на това културната идентичност все по-често се разглежда като натрупан през годините капитал, който притежава стратегическа значимост в различни сфери на общественения живот – от образованието и научното сътрудничество до устойчивото развитие и межкултурния диалог. В съвременната научна литература културната идентичност вече не се приема за идентифициран статичен феномен, а като динамичен и развиващ се процес, подложен на влияние от глобализационни тенденции, миграционни потоци, дигитална трансформация и социални иновации. В условията на засилена глобализация и социална фрагментация необходимостта от преформулиране на връзката между идентичност и знание се превръща в императив за съвременната научна парадигма. Това произтича и от разбирането, че културната идентичност традиционно се свързва с усещането за принадлежност към дадена общност – национална, етническа, регионална или локална.

Културната идентичност – понятие и контекст

Като основа на разбирането за културна идентичност приемаме идеята, че то представлява споделена обща система, която включва в себе си различни форми и практики – при тежаване на символи, ценности, норми, език, обичаи, памет и културни практики, чрез които една общност се самоидентифицира и отличава от други. Именно те формират облика на общността и поддържат нейната цялост през времето. Изследвайки произхода и същността на различни общества, индийският изследовател Хоми Баба (Homi K. Bhabha) подчертава, че културната идентичност е „преходно пространство“, в което миналото се интерпретира през настоящето, а принадлежността се преживява като постоянно договаряне. Това показва, че самата идентичност не е в застинало състояние, а е процес на динамично конструиране, при който локалните културни модели взаимодействат с глобални наративи и влияния (Bhabha 1994). Виждането на Баба се споделя и от редица други автори, които посочват, че културната идентичност следва да се възприема като своеобразна форма на обществена организираност, осъществявана чрез наративи, ритуали и културни посредничества. За Стюарт Хол (Stuart Hall) културната идентичност е въпрос не само на „битие“, но и на „ставане“, с изяви-ни елементи на промяна. Тя се формира и трансформира във времето. По този начин тя не просто структурира колективния опит, но и се превръща в инструмент за неговото стратегическо управление, особено в ситуации на културна трансформация или политическа криза. Нужно е да се проследяват и процесите на социално включване и изключване в конструирането на идентичност (Hall 2005). Всичко това може да се разглежда и в контекста на разбирането, че културната идентичност стои в основата и на формиране на обща национална памет (Marinov 2021). В резултат на това може да се каже, че *културната идентичност не е просто архаично наследство, а активно поле на създаване, преработка и пренос на смисли.*

От културна стойност към разбирането за стратегически ресурс

Превръщането на културната идентичност в стратегически ресурс предполага преместване на фокуса – от нейното пасивно съхранение към активната ѝ употреба в съвременните политики, практики и научни модели. Това се базира на възприемането за динамика в процесите на изразяване на културната идентичност. Тази концептуална промяна се отразява и в новото европейско разбиране за културата като „четвъртия стълб на устойчивото развитие“, заедно с икономиката, социалните политики и екологията (EUR-Lex 2017). Идентичността придобива стратегическа стойност, когато:

- се използва за укрепване на социалната кохезия и интеграция;
- се превръща в източник на творчески и икономически иновации;
- се прилага в академични и образователни инициативи с транснационален обхват;
- служи за насърчаване на културната дипломатичност и сътрудничество;
- поддържа локалната устойчивост и регионалната специфичност.

Променената перспектива води до преосмисляне на ролята на културната идентичност – от обект на защита и съхранение към включването ѝ като активен стратегически ресурс, който може да бъде използван в рамките на научни, образователни и политически процеси. Това предразполага осъзнаване на културната идентичност като носител на уникално знание, което може да допринесе за иновативни решения в различни сектори – от културния и образователния до социалния и икономическия. От друга страна, културната идентичност се явява инструмент за устойчиво развитие, чрез който могат да се изграждат модели на приобщаващо образование, културна дипломация и трансгранично сътрудничество.

Съществуват редица примери, в които културната идентичност е поставена в основата на успешни политики и инициативи за регионално развитие и социална кохезия. Сред тях могат да се посочат програмите на ЮНЕСКО за опазване на нематериалното културно наследство, европейските платформи за културно многообразие и иновации, както и стратегиите за развитие на културните и творческите индустрии в контекста на „новата икономика“. Всич-

ки тези примери подчертават значението на културната идентичност като фактор за изграждане на устойчиви общества, в които традицията и модерността не са в конфликт, а се допълват. Освен това, в условията на засилено търсене на автентичност и културна уникалност, културната идентичност добива все по-голямо значение в сферата на туризма, културния обмен, образованието и дигиталното културно съдържание. Именно тук се откроява необходимостта както от използването на традиционни, така и от разработването и апробирането на нови модели на сътрудничество, които да мобилизират академичния потенциал в услуга на културното многообразие и устойчивото културно развитие. На този фон *културната идентичност не просто се съхранява – тя се превръща в катализатор на нови връзки между научната общност, институциите и гражданското общество.*

Нови научни парадигми и интердисциплинарни подходи

Съвременните научни парадигми все по-често подчертават необходимостта от интеграция между знание и културен контекст. Това е особено валидно в сферата на хуманитаристиката, където културната идентичност служи не само като обект на изследване, но и като методологически ракурс. В разработката си, озаглавена „Модел 2“, Хелга Новотни (Helga Nowotny), Питър Скот (Peter Scott) и Майкъл Гибънс (Michael Gibbons) достигат до извода, че пътят на съвременната наука е в посока тя да бъде все по-контекстуализирана, интердисциплинарна и ориентирана към практически приложения. Това предполага рефлексивно знание, отворено към контекст, комуникация и практическо приложение (Nowotny, Scott, Gibbons 2001). В този смисъл моделите за академично партньорство, които се стремят към изграждане на капацитет, стратегическо мислене и иновации, неминуемо трябва да включват идентичността като структурен компонент. Това предполага трансдисциплинарен подход и ангажимент с локалните общности – не като обекти на изследване, а като носители на знание и културен потенциал.

Съществена характеристика на съвременното научно познание е неговото отваряне към интердисциплинарност, трансдисциплинарност и иновации, насочени към решаване на комплексни обществени проблеми. В рамките на тази еволюция възникват нови научни парадигми, които надхвърлят границите на традиционните академични дисциплини и търсят интегрирани подходи към феномени като културната идентичност, културното наследство и устойчивото развитие. В европейски контекст този тип парадигми намират своето отражение в редица програми (Horizon Europe) и инициативи (Европейската агенция за култура и иновации). Такива има и в рамките на ЮНЕСКО –Международен геонаучен и геопарков проект (International Geoscience and Geoparks Programme – IGGP), Футурите на образованието (Futures of Education) и др. Всички те поставят акцент върху културата като основа за устойчиво и приобщаващо развитие. В този смисъл новата научна парадигма не е само академичен модел, а инструмент за социална трансформация, чрез който се изграждат връзки между знанието, идентичността и бъдещето на общностите.

Проектът „Нова научна парадигма: Модел за академично сътрудничество...“ е израз именно на такъв подход, при който културната идентичност се изследва не само от хуманитарна и социална перспектива, но и в контекста на стратегическото планиране, политиките за иновации и изграждането на капацитет. Това изисква създаването на интелектуални и институционални мрежи, които обединяват експерти от различни области – културология, история, социология, политически науки, икономика, стратегическо планиране, комуникации и информационни технологии – около споделени ценности и цели. Налице е осезаема необходимост от нови методологии и инструменти, които да позволят не само анализ на културната идентичност, но и създаване на механизми за нейното укрепване чрез образование, научни изследвания и практическо приложение. Такива подходи могат да включват:

- дигитална хуманитаристика и използване на технологии за опазване и представяне на културното наследство;
- включване на културни елементи в иновативни образователни програми;

- разработване на индикатори за културен капитал и социално въздействие;
- изграждане на платформи за сътрудничество между академични и културни институции.

Интердисциплинарният подход позволява да се надмogne фрагментацията в академичните среди и да се изградят цялостни стратегии, ориентирани към запазване на културното разнообразие, създаване на приобщаваща образователна среда и стимулиране на иновации в управлението на културни ресурси. Така културната идентичност става не само обект на изследване, но и поле за действие, в което се създават нови модели на взаимодействие между академичната общност, институциите и обществото като цяло.

Модели за академично партньорство в контекста на културната идентичност

Изграждането на устойчиви модели за академично партньорство в сферата на изследване същността на културната идентичност и използването ѝ като съвременен стратегически ресурс, насочен към устойчиво развитие, изисква не просто обединение на усилията между различни университети и изследователски институти. То предполага също така активното включване на културни институции, местни общности, неправителствени организации, медии и представители на творческите индустрии. Именно в тази мултиспектрна перспектива се крие потенциалът за създаване на мрежи, които не просто обменят знание, а генерират нови форми на културна продукция и смисъл. В този аспект предлагането за апробиране в рамките на настоящия проект модел поставя акцент върху няколко ключови направления:

Първо: Образование, основано на културна чувствителност. Университетите могат да се превърнат в средища, в които културната идентичност не се разглежда само като съдържание на учебните програми, а и като методология на преподаване. Интердисциплинарни курсове, включващи аспекти от културология, антропология, история и дигитални хуманитарни науки, създават условия за култивиране на културна грамотност у студенти и докторанти. Това позволява развиване на критично мислене и уважение към културното многообразие – основни умения в глобализираното общество.

Второ: Научно сътрудничество и съвместни изследвания. Изграждащите се по различни програми вътрешни и междууниверситетски партньорства следва да бъдат насочени към разработване на поредица от съвместни изследователски проекти. Те могат да проследяват процесите, свързани с нагласата да разглеждат културната идентичност като фактор за социална устойчивост, културна сигурност и регионално развитие. Такива инициативи инициират провеждането на сравнителни изследвания на културни политики, културна памет и наследство, както и прилагането на иновативни методи за анализ, като: дигитална етнография¹, културен картографски анализ², визуални изследвания и др.

Трето: Сътрудничество с местни общности и културни институции. Формите на партньорство с различни институции, между които читалища, музеи, архиви и библиотеки, позволяват създаване на активно работещи „живи лаборатории“ за изследване, документиране и популяризиране на културната идентичност. Такива партньорства не само разширяват социалната ангажираност на академичната общност, но и дават възможност за участие на местните хора – общността, като носители на културен капитал, включвайки ги в процеса на създаване на знание.

Четвърто: Мобилност и транснационален обмен. Академичната мобилност, включително обмен на студенти, преподаватели и изследователи, е важен механизъм за културен диалог и обогатяване на идентичностите. В рамките на европейски програми като „Еразъм+“ могат да се реализират тематични проекти, свързани с културна памет, културна политика, културна интеграция и дигитализация на наследството. Програми от такъв тип създават интеркултурна и мултидисциплинарна среда, която насърчава нови подходи към културната идентичност като стратегически ресурс. Те предоставят възможности за обмен на знания и иновации, като използват нови технологии за изследване и представяне на културни идентичности. Чрез сътрудничество и изграждане на международни мрежи „Еразъм+“ допринася

за преосмислянето на културната идентичност като динамичен и глобално свързан ресурс за социално сближаване и устойчиво развитие.

Пето: Дигитални платформи и отворена наука. Съвременното академично сътрудничество предполага създаване на онлайн платформи за споделяне на знания и културни практики, които да бъдат достъпни не само за научната общност, но и за по-широката обществено. Това включва дигитални архиви, мултимедийни проекти, подкаст формати, виртуални изложби, отворени ресурси и т.н., насочени към стимулиране на интерес към културната идентичност и опазване на наследството.

ИЗВОДИ

На базата на свързаното с подготовката на настоящия доклад изследване и направения преглед на съществуващите теоретични, методологически и приложни модели могат да се формулират няколко основни извода. Те разкриват значението на културната идентичност като динамичен ресурс и акцентират върху необходимостта от нови научни и партньорски подходи в съвременния глобален контекст.

1. Културната идентичност е не просто статичен символ на принадлежност, а динамичен стратегически ресурс, който може да се използва за изграждане на социален капитал, насърчаване на устойчиво развитие и утвърждаване на международна позиция. Нейната роля се засилва особено в контекста на глобализацията и нарастващите културни взаимодействия.

2. Новите научни парадигми и интердисциплинарните подходи отварят възможности за по-комплексно разбиране на идентичността – не като даденост, а като процес, резултат от социални, исторически и културни взаимодействия. Разработването и апробирането в практиката на модели като „културна мобилност“³, „плурална идентичност“⁴ и „глобализация“⁵ предлагат свежи аналитични перспективи.

3. Академичното партньорство, основано на принципите на взаимност, уважение към локалния контекст и съвместно създаване на знания, се утвърждава като ключова стратегия за развитие на културната идентичност. То може да допринесе за изграждането на иновативни образователни програми, проекти за културно предприемачество и транснационални инициативи за опазване на нематериалното наследство.

4. Необходимостта от нови модели на партньорство е обусловена от предизвикателствата на съвременността – миграция, дигитализация, климатични промени, които трансформират традиционните разбирания за културна принадлежност и поставят нови въпроси пред научната общност.

5. Културната идентичност трябва да бъде разглеждана и като елемент на социална устойчивост, който може да подпомага приобщаването, социалното сближаване и икономическото развитие, когато се интегрира осъзнато в публични политики, образователни програми и иновационни стратегии.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Културната идентичност се утвърждава като един от ключовите стратегически ресурси на съвременния свят, притежаващ потенциал не само за съхраняване на историческа памет и културно наследство, но и за формиране на устойчиви социални структури, стимулиране на иновации и изграждане на транснационални мрежи за сътрудничество. В условията на глобализация, миграционни процеси и дигитална трансформация традиционните разбирания за идентичност претърпяват значителни промени, което изисква нови научни рамки и гъвкави интердисциплинарни подходи. Днес тя се възприема не като статична даденост, а като динамичен ресурс, който се изгражда, трансформира и предава чрез образованието, културните практики и научното познание. Затова нейното опазване, разбиране и развитие изисква не само културна чувствителност, но и иновативни подходи, основани на академично партньорство и интердисциплинарност.

Изследването на културната идентичност като динамичен процес и като ресурс предполага отклонение от есенциалистките модели в посока към концепции за мобилност, плуралност и хибридность. Това теоретично преосмисляне намира практическо приложение в съвременните модели на академично партньорство, които, изградени върху принципите на равнопоставеност, локална ангажираност и съвместно създаване на знания, могат да играят съществена роля за укрепването на културната идентичност като двигател за социална кохезия и развитие.

Предизвикателствата на съвремението, включително културното опосредстване на миграционните процеси, необходимостта от опазване на културното наследство и търсенето на устойчиви форми на културно предприемачество, изискват академичната общност не само да изследва съществуващите реалности, но и да съдейства за създаването на нови стратегии и политики, които осъзнато интегрират културната идентичност като ресурс за бъдещето. В този смисъл отговорността на науката надхвърля описанието и анализа: тя включва активно участие в създаването на възможности за иновация, социална справедливост и глобално културно разбирателство. Културната идентичност, разглеждана в този широк и стратегически контекст, се очертава като поле на активно взаимодействие между традиция и иновация, между локално и глобално, между минало, настояще и визии за бъдещето. Затова нейното проучване и активиране като ресурс следва да бъде сред основните приоритети както на академичните изследвания, така и на политиките за устойчиво развитие в глобализирания свят.

Разработването на модел в рамките на проекта „Нова научна парадигма: Модел за академично сътрудничество в областта на науката, стратегическото планиране и иновациите, насочен към запазване на културната идентичност и развитие на капацитета“ предлага концептуална и практическа рамка, в която културното наследство и идентичността не просто се съхраняват, а се актуализират като ресурс за създаване на нови знания, формиране на политики и изграждане на социална кохезия. В контекста на европейското образователно и научно пространство този подход кореспондира с водещите стратегически приоритети – насърчаване на културното многообразие, създаване на приобщаваща академична среда, иновативни форми на преподаване и научни изследвания, базирани на отвореност и сътрудничество. Налице са реални възможности за трансформация на академичните институции в активни участници в процесите на културно създаване и социално обновление, особено когато те са част от устойчиви партньорства с културни организации, местни общности и международни мрежи. Именно в тези взаимодействия културната идентичност се превръща не просто в обект на академичен интерес, а в стратегически ресурс, от който зависят както бъдещето на националната култура, така и съвместимостта ѝ с ценностите на европейското и глобалното развитие.

БЛАГОДАРНОСТИ

Настоящото изследване и доклад са част от проучванията, свързани с реализирането на проект „Нова научна парадигма: Модел за академично сътрудничество в областта на науката, стратегическото планиране и иновациите, насочен към запазване на културната идентичност и развитие на капацитета“, финансово подкрепен от Фонд „Научни изследвания“ на Министерство на образованието и науката – договор № КП-06-Н85/5 / 5.12.2024.

БЕЛЕЖКИ

¹ Дигиталната етнография (наричана още „виртуална етнография“) е метод на качествено социално изследване, който адаптира класическите етнографски техники към изучаването на култури, общности и практики, формирани и поддържани в дигитални среди. Включва наблюдение, участие и анализ на комуникационни практики, съдържание и взаимодействия в онлайн пространства, като се стреми да разбере начина, по който цифровите технологии трансформират социалния живот и потребителското поведение в интернет (Hine 2000; Kozinets 2010).

² Изследователски подход, при който културни феномени, символи, практики или взаимодействия се „картографират“ – т.е. представят пространствено или концептуално, – така че да се открият връзките

между тях, разположението им в социалното пространство или динамиката им във времето и мястото (Cowen 2014).

³ Културна мобилност е модел, който разглежда културата не като нещо неподвижно и обвързано с фиксирано място (нация, територия), а като нещо, което се движи заедно с хората, стоките, идеите, технологиите. Той акцентира върху процесите на циркулация и обмен: как културни практики и идентичности се трансформират, адаптират и преработват, когато преминават през различни социални и географски пространства.

⁴ Плурална идентичност е концепция, която приема, че човек или група може да притежава едновременно няколко идентичности, които не си противоречат, а съществуват паралелно и се проявяват в различни контексти. Идентичността е многоизмерна, динамична и адаптивна, а не фиксирана към една-единствена културна, национална или етническа принадлежност.

⁵ Глокализация е термин, съчетаващ глобализация и локализация. Той описва как глобални процеси и идеи се адаптират и променят на локално ниво, създавайки уникални, „местни“ версии на глобални феномени. Глокализацията показва, че локалните култури не просто се поглъщат от глобалните тенденции, а активно ги преосмислят и трансформират.

ЛИТЕРАТУРА

МАРИНОВ, С., 2021. Културната идентичност като елемент на националната сигурност. В: *Брод*, кн. 5-6. Достъпно на: https://www.brodbg.com/news-3-1049-Kulturnata_identichnost_kato_element_na_natsionalnata_sigurnost.html

REFERENCES

- BHABHA, H., 1994. *The Location of Culture*. London: Routledge.
- COWEN, D., 2014. *The Deadly Life of Logistics: Mapping Violence in Global Trade*. University of Minnesota Press. Available from: https://www.researchgate.net/publication/287170626_The_deadly_life_of_logistics_Mapping_the_violence_of_global_trade
- HALL, S., 2005. Cultural Identity and Diaspora. Available from: <https://warwick.ac.uk/fac/arts/english/currentstudents/postgraduate/masters/modules/asiandiaspora/hallculturalidentityanddiaspora.pdf>
- HINE, C., 2000. *Virtual Ethnography*. London: SAGE Publications. Available from: <https://perpus.filsafat.ugm.ac.id/wp-content/uploads/sites/230/2017/11/Virtual-Ethnography-.pdf>
- KOZINETZ, R. V., 2010. *Netnography: Doing Ethnographic Research Online*. London: SAGE Publications. Available from: https://www.researchgate.net/publication/267922181_Netnography_Doing_Ethnographic_Research_Online
- NOWOTNY, H., SCOTT, P., GIBBONS, M., 2001. *Re-thinking science: Knowledge and the public in an age of uncertainty*. Cambridge: Polity Press. Available from: <https://users.dcc.uchile.cl/~cgutierrez/cursos/cts/articulos/Mode2-Science-Gibbons-Nowotny.pdf>
- EUR-Lex (2017). Opinion of the European Economic and Social Committee on the Joint Communication from the European Commission and the High Representative of the Union for Foreign Affairs and Security Policy to the European Parliament and the Council: Towards an EU strategy for international cultural relations (2017/C 288/17). Available from: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016AE6397>
- OXFORD ENGLISH DICTIONARY, ed. Judy Pearsall (New York: Oxford University Press, 1999), p. 705.
- MARINOV, S., 2021. Kulturnata identichnost kato element na natsionalnata sigurnost. V: *Брод*, кн. 5-6. Available from: https://www.brodbg.com/news-3-1049-Kulturnata_identichnost_kato_element_na_natsionalnata_sigurnost.html

A PERSPECTIVE ON CULTURAL IDENTITY AS A STRATEGIC RESOURCE: NOTES RELATED TO NEW MODELS FOR ACADEMIC PARTNERSHIP

Abstract: *The study is based on the view that cultural identity is increasingly being established as a strategic resource in the globalized world, with potential for social sustainability, innovation and transnational cooperation. Modern scientific paradigms and interdisciplinary approaches emphasize the dynamic nature of identity, going beyond traditional essentialist models. On this basis, within the project “New Scientific Paradigm: A Model for Academic Cooperation in Science, Strategic Planning and Innovation, Aimed at Preserving Cultural Identity and Developing Capacity”, the aim is to develop an integrated model that combines academic research, innovation and cultural practices, to strengthen cultural identity and support the sustainable development of communities. The emerging new forms of academic partnership, based on reciprocity and co-creation of knowledge, offer sustainable mechanisms for activating cultural identity in social and economic strategies. In this context, science has a key role not only in the analysis, but also in creating innovative solutions for the future. The study of cultural identity as a resource must be an integral part of efforts for equitable and sustainable development on a global scale.*

Keywords: *Cultural identity; academic partnership; innovation; strategic planning; multi-actor networks; cultural heritage; interdisciplinarity; European education area; sustainable development; cultural sensitivity*

Prof. Ventzislav Velez, PhD

ORCID 0000-0003-0666-7407

University of Library Studies and Information Technologies

Sofia, Bulgaria

E-mail: v.velev@unibit.bg

СЪВРЕМЕННИ ИЗМЕРЕНИЯ
НА ЕВРОПЕЙСКОТО ОБРАЗОВАТЕЛНО
И НАУЧНО ПРОСТРАНСТВО

БЪЛГАРО-ТУРСКИ КУЛТУРНИ ОБЩУВАНИЯ

Деветнадесети международен пътуващ семинар на УниБИТ

Том 13

Първо издание
Българска

Редактор и коректор
Татяна Джунова

Печат
БПС ООД

Формат 60x100/8
Печатни коли 38

Академично издателство „За буквите – О писменехъ“
ISSN 2367-7988

УНИВЕРСИТЕТ
ПО БИБЛИОТЕКОЗНАНИЕ И ИНФОРМАЦИОННИ ТЕХНОЛОГИИ
1784 София, бул. „Цариградско шосе“ № 119
www.unibit.bg